

6/2021

XXBF-1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

ZAHRANIČNÍ POVÍDKY

Jay Werkheiser

Úl

Bonnie Jo Stufflebeam

Kde přetrváváš

ČESKÉ POVÍDKY

Vladimír Zábrodský

Muž, stroj a umění války

Josef Pecinovský

Robot, který se ztratil

Martin Fornůsek

Ztracený svět

Tomáš Marton

Kluk

PUBLICISTIKA

Robert Kostěnek

Čelisti smrti - 2

Cena: 95 Kč – 4 eura

Rich Larson

Koncepční žralok

LEVELIST4

UKLIDÍME JAKOUKOLIV VAŠÍ BUDOVU A PLOCHY,
OD NEMOCNIC PO SKLADY.

VYDEZINFIKUJEME JAKÉKOLIV VAŠE PLOCHY.

VYLEŠTÍME JAKÉKOLIV VAŠE SKLO.

UMYJEME VAŠE AUTA, VYDEZINFIKUJEME JE OZÓNEM.

DEJTE NÁM JAKOUKOLIV ZAKÁZKU V OBLASTI

ÚKLIDU/SPRÁVY BUDOV A MY DÁME

50 PROCENT ZISKU ČASOPISU XB-1.

POPTÁVKY : MARKETING@CASOPISXB1.CZ

XB1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Šéfredaktor
Vlado Riša
risa@casopisxb1.cz

Redaktoři
Martin Šust
sust@casopisxb1.cz
Hana Mudrová
mudrova11@seznam.cz
Františka Vrbenská
dis@email.cz
Saša Rusevský
marketing@casopisxb1.cz

Časopis XB 1 s.r.o.
Praha 15, Štěrbobohská 44/15
PSČ 102 00
www.casopisxb1.cz

Tisk
tmv a. s.
Distribuce
společnosti holdingu PNS a. s.
prodejny firmy Relay

Předplatné
www.vesmírnýkolonial.cz

Číslo vychází 5. 6. 2021
Cena 95 Kč (4 EURA)
© Casopis XB1 s.r.o.
ISSN 1804-6606
MK ČR E 19853
Přetisk a jakékoli šíření povoleno
jen se souhlasem vydavatele.
Titulní strana Josef Surý

Zahraniční SF

Rich Larson: Koncepční žralok	3
Jay Werkheiser: Úl	6
Bonnie Jo Stufflebeam: Kde přetrváváš	12

Domácí SF

Vladimír Zábrodský: Muž, stroj a umění války	22
Josef Pecinovský: Robot, který se ztratil	36
Martin Fornůsek: Ztracený svět	47
Tomáš Marton: Kluk	54

Fantastická věda

Drony podle osvědčeného vzoru; Dálkové plavby v paleolitu; Přesnost a entropie	58
---	----

Publicistika

Robert Kostěnek: Čelisti smrti - 2. část	59
--	----

Filmfaroniáda

Filmové premiéry; Godzilla vs. Kong; Utajený pasažér; Raya a drak; The Seventh Day; Liga spravedlnosti Zacka Snydera; The Reckoning; Batman: Soul of Dragon; Čarodějnice; The Block Island Sound; Klapka!	65
---	----

Vivisektor

Čtenáři čtenářům; Thomas, Scott: Kill Creek; Adam Przechrzta: Adept; Jakub Mařík: Ve stínu slunce, V ledovém sevření; Silvia Moreno-Garcia: Bohové jadeitu a stínu; Jozef Karika: Smršť; Jakub Ćwiek: Bestie; Luanne G. Smith: Víno a čáry; D. M. Pulley: Dům plný temnoty; Ludmila Svozilová: Archenar; Roman Bureš: Planeta idiotů; Mar-Uwe Kling: QualityLand; Loki. Bůh, který spadl na Zemi; Nové knihy	73
--	----

Divný časy

V době, kdy čtete tyto řádky, by mělo být již vše připraveno k potvrzení přežití XB-1.

Přes všechny problémy by měl být hotov a v ostrém provozu eshop na adrese www.vesmirnykolonial.cz a skrze něj dorozeslány odměny z crowdfundingu a hlavně z loňského „výprodeje“... tak jaký „divný časy“, zeptá se možná sám sebe čtenář těchto řádek...

Divný časy, protože jsem myslel (už zase) že s blížícím se koncem zkoušky jménem „Covid 19“ – v níž jsme, dle mého názoru, oproti našim předkům, jako celek příliš neobstáli, mě nevyjímaje – se obnoví normální funkce společnosti a pojedeme zase tak, jak jsem byl zvyklý. Byl jsem a asi budu do smrti naivní snilek.

Smířil jsem se s tím, že náš současný stát je k ničemu a v krizi nám nepomohl. Chtěli jsme zavřít krám, našťastí nás zachránil crowdfunding. Už jsme počítali peníze a určovali, kam kterou část umístíme, když se tu hledme – přihlásil náš čacký stát o to, co mu „náleží“ – a z celé částky si ukrojil zhruba třetinu. Ono totiž v pohledu účetních a daňových zákonů této země se nejedná o naše dárky lidem podle toho, kolik nám přispěli, ale o „jiný prodej“ výrobků či služeb. No, a z toho se odvádí DPH. Naši účetní si se zařazením některých „odměn“ lámou hlavu do dnešního dne. Po mých zkušenostech s některými FÚ v ČR chci mít všechno, pro řadu lidí možná až úzkostlivě „v pořádku“, zejména v případě XB-1. Že nás to zdržuje a celou věc prodražuje, je nabíledni. Co si o tom myslím si nechám na nějaký con...

Mezi tím vším jsme se snažili s Vladem a spol. od prosince 2020 sehnat do našeho týmu lidi, kteří by s námi dál pracovali „za peníze“ na XB-1. Domluvil jsem se s lidmi a firmami, kteří projevíli zájem o spolupráci, přepracoval kvůli zúžení financí plány a zadal tvorbu e-shopu a „přijal nové zaměstnance“... zkrátím to – nastoupily pouze posily k Vladovi do redakce po odchodu Jardy Jirana, nový obchodní partner, který rozesílá předplatné, a bude i eshop. Ke mně do „provozu“ na vydělávání peněz pro XBčko přišel jediný nový kolega...

Dnes jsme po dvou dnech usilovné fyzické práce dostavěli regály ve skladu, já dokončuji nastavení platební brány na e-shopu a paralelně píšu tyto řádky pro Vlada.

Koupil jsem po mnoha nesplněných slibech „instantní eshop“ a snažím se díky rychloškolení kamarádů rozchodit a doladit pomocí systému „urob si sám“, protože nic jiného mi nezbylo. Vzpomínám na staré časy, kdy šlo řídit více projektů najednou – rozděl jsem lidem práci, spolu s informací, kolik za to dostanou, a mohl jít dělat něco jiného. V dnešních „divných časech“ je to jinak a já se musím učit, jak se podniká a žije v prostředí, kde skoro nic nefunguje.

Přes vše uvedené jsem optimista a myslím si, že je potřeba být vděčný Stvořiteli za to, že žijeme, kde žijeme a můžeme se zabývat tím, čím se zabýváme. Oproti většině obyvatel této planety jsme my ti skutečně Vyvolení. Beru to tedy jako výzvu osudu, protože jsem vždycky tvrdil, že půjdu do důchodu, až mi bude 50. Zjevně nepůjdu a musím říct, že mě to i trochu těší. Je lepší shořet než shnít.

Závěrem ještě jednou díky všem, kteří pomohli a buďte s námi i dál. A díky i těm, kteří mě a časopis posílili. Jedeme dál.

Saša Rusevský

Fénixcon

Aktuální situace pořádání conů vážně nepřeje. A tak, ač velmi neradi, jsou pořadatelé nuceni Fénixcon opět přesunout. Respektive spojit Fénixcon 2020 s letošním Fénixconem 2021. Termín Fénixconu 4041 bude už podle klasického schématu 3.-5. prosince 2021.

Výročí

Letošní červen patří dvěma významnějším výročím. Před 95 roky se narodil nestor české sci-fi Josef Nesvadba

(19. 6. 1926). Před 85 lety tragicky zemřel zakladatel subžánru „meče a magie“ Robert E. Howard

Zaklínač

U nás již dávno uznávaný a oblíbený Andrzej Sapkowski, autor husitské *Ságy o Reinmarovi z Bělavy* a věhlasného *Zaklínače*, oslaví sedmdesáté třetí narozeniny (21. 6. 1948) – nejsou půlkulaté, natož kulaté, zato Sapkowsky přátele a fanoušky potěší *Zaklínačův* světový úspěch.

V době uzávěrky tohoto čísla bylo ukončeno natáčení 2. řady *The Witcher*, založené na knížce *Krev elfů* a částí z *Posledního přání* a *Meče osudu*. Štáb v počtu 1 200 osob s 89 představiteli rolí strávil kolem kamery 158 dnů. Tvůrci seriálu zapojili další postavy (Coen, Vereena, Lambert, Nivellen, Nenneke...), bojový výcvik Ciri na Caer Mor-

hen, více z Nilfgaardu, nové příšery a větší bitvy; a ne, Mark Hamill opravdu nebude hrát Vese-mira. Netflix slíbil uvedení nej-déle před letošními Vánocemi. Teď už je zřejmě k dispozici teaser. Aby divákům osladili čekání, připravovaný animák *The Witcher: Nightmare of the Wolf* má dorazit ještě před osmidílnou druhou sérií.

Opičí král

Většina z vás bude znát Opičího krále Sun Wu-kchunga, dítko literáta Wu čcheng-ena z časů, kdy u nás vládl Rudolf II. Nesmrtelná opice řadí více než čtyři stovky let a lidé ji milují, pronikla i do sféry počítačových her. Právě se o ni přetahují dvě komiksové říše. Aby to Opičák zvládl, musel se podle svého zvyku rozdvojit. Marvel v režii Johna Woo adaptuje nevydaný komiks Stana Lee z roku 2016 (spolupracoval přitom s komiksovým nadšencem Sharadem Devarajanem, který bude film produkovat) nazvaný *Monkey Master*. Vypráví příběh archeologa jménem Li Yong, jehož objev prastarého proroctví o Opičím králi ho promění v superhrdinu. Samozřejmě DC Univer-sum nemohlo zůstat pozadu, takže představí *Festival of Heroes: The Asian Superhero Celebration* - speciální jednorázovou antologii, která přináší nové příběhy o postavách DC s asijským dědictvím a bude obsahovat první vystoupení nadějných postav *Monkey Prince*.

Koncepční žralok

(THE CONCEPTUAL SHARK)

Adam si myje ruce, když k tomu dojde znovu. Nejdřív se voda vytékající z kohoutku změní v ledově studenou mořskou pěnu. Pak se porcelánové dno umyvadla rozplyne a on couvne.

Dlažba v koupelně je neporušená, zrcadlová skříňka s léky je stále připevněná na protější stěně a odráží znepokojenou tvář jeho dvojníka. Když ale nahlédne do umyvadla samotného, spatří, jak se kovový uzávěr odtoku ve spirále snáší do hlubin oceánu. Paprsky ze stropního svítidla se odrážejí ve vodě, světlo a stín na zvlněné hladině oscilují jako spektrogramy. Pod ním se hemží hejno oranžovočervených ryb.

Adam se zhluboka nadechne a oběma rukama sevře chladnou oblinu umyvadla. Ví, že to, co vidí, je nemožné, všechno mu ale připadá skutečné. Pozoruje moře malým průzorem umyvadla v koupelně a vdechuje sláný vzduch.

Srdce se mu rozbuší dvojnásobnou rychlostí. Hluboko dole, v hlubinách, se pohybuje známý obrys. Z podpaží se mu řine pot, jenž mu stéká po hrudníku. Siluetu utváří několik trojúhelníků: vlnící se ocas, ostrá hřbetní ploutev, hydrodynamický čenich. Nedomůže odhadnout jeho vzdálenost, vnímá ale jeho velikost, a co hůř, tuší i jeho záměr. Žralok o něm ví.

Možná zachytil stopy hemoglobinu vytékajícího mu z místa na krku, kde se pořezal při holení; možná vycítil elektřinu, která se šíří jeho nervovou soustavou, poruchu v magnetickém oku svého vědomí ve tvaru kořisti. Ví o něm a jde si pro něj. Pozoruje, jak se zvíře pomalu, trpělivě a neúprosně pohybuje vzhůru.

Adamovy nohy jsou jako přikované k podlaze. Rukama svírá okraje umyvadla tak silně, až mu zbělají prsty zbavené krve. Žralok zrychluje. Dovede si představit, jak se do něj zakusuje, jak ho porcuje a jak ho jeho růžově masitý jícen po kouscích polyká. Žralok vyrazí vzhůru.

Adam se konečně odrazí od umyvadla a vyrazí z koupelny, ven ze svého bytu, na temnou zasněženou ulici ve městě, které je od moře pořád daleko.

Vytáhne telefon a třesoucí se rukou vyfukává číslo své terapeutky. Zase.

* * *

„Napadá vás, proč by vás ten koncepční žralok mohl lovit? Konkrétně vás?“

„Je to opravdický žralok. A vážně netuším proč.“

Adam sedí v ordinaci terapeutky, shrbený v naducaném koženém křesle. Od incidentu s umyvadlem uplynuly tři dny a on se od té doby koupelně vyhýbá. Obává se, že začíná páchnout, protože se nesprchuje. Má mastné vlasy, na tváři bujně strniště a levé oko mu opět cuká, jako by mu někdo strčil pod víčko prst a trhal jím sem a tam.

„Pamatujete si, jak jste se cítil, než k tomu došlo? Jak to dě do doby probíhal váš den?“

„Dobře, asi. Chtěl jsem se jen vyčůrat.“

Nora přikývne a věnuje mu vřelý úsměv, což je pro něj signál, aby mluvil dál, i když už k tomu nemá co dodat.

„Nikdy jsem ani skutečného žraloka neviděl,“ pokračuje nakonec Adam. „Jen v dokumentu Modrá planeta. Takže to není žádná potlačená vzpomínka. Nemůžu mít ani žádnou posttraumatickou stresovou poruchu z útoku žraloka.“

„A zajímáte se o tahle zvířata?“

„To nevím. Když o tom tak přemýšlím... vlastně jsem je jako malý měl opravdu rád. Vzpomínám si, jak jsem dělal reportáž o žralocích šedých. Jsou stejně velcí jako žraloci bílí, ale nejsou tak slavní.“

„Co se vám na nich líbilo?“

„Ani nevím.“ Adam si promnul čelo. „Řekl bych, že lidi žraloky uctívají jako takové, já nevím, takové prototypy dravců, kteří přežívají všechno možné. Jsou to skoro dokonalí živočichové. Protože tu jsou už miliony let a celou tu dobu jsou pořád stejní. Je to, jako by evoluce na první pokus hodila šestku. Když jsem byl malý, přišlo mi to fakt super.“

Terapeutka dlouho mlčí. „A co tohle,“ navrhně mu, „až příště uvidíte žraloka, neutíkejte. Přivítejte ho. Řekněte mu, jak moc jste ho obdivoval, když jste byl malý.“

„Žraloci nemluví, Noro.“

Nora zvedne obočí. „Žraloci nežijí v bytových koupelnách.“

* * *

Cestou z budovy Adam narazí na muže v černých džínách a tlustém pleteném svetru barvy zvratků. Musejí se vzájemně na chodbě vyhnout. „Promiňte,“ řekne neznámý a uhne doleva.

„Promiňte,“ řekne Adam a uhne na stejnou stranu.

Zkoušejí to doprava, doleva a zase doprava. Muž se ušklíbne a zasměje se a Adam si uvědomí, že už ho tu viděl, často přináší patentní misku s jídlem nebo nějakou krabici s jídlem z restaurace. Jednou ho viděl i sedět na sedadle řidiče v autě své terapeutky, když přijela pozdě. Tváří se nedůtklivě a očima neustále propátrává okolí. Vlasy mu vzadu trčí nahoru.

„Dobré sezení?“ zeptá se. „Na to bych se ale asi ptát neměl.“

„Vy jste Norin přítel, že?“ zajímá se Adam ze slušnosti.

„Bastian.“ Bastian vypadá mírně potěšeně a mírně ustaraně. „Ona o mně mluví? Super.“

Bastian má rukávy vyhrnuté až k loktům a Adam si všimne, že na větrem ošlehaném levém předloktí má vytetované hejno ryb. Je jich šest, šest drobných modrých piktogramů. Představuje si, jak jedna z nich nabobtná do velikosti žraloka a vyskočí z Bastianovy kůže. Očima přelétne k druhé paži a zahlédne hladkou, lesklou šedou protězu. Rychle odvrátí pohled.

„Ne,“ odpoví. „Nemluví. Rád jsem vás poznal.“

„I já vás,“ opáčí Bastian.

Adam zamíří na zledovatělé parkoviště.

* * *

Následující den se rozhodne, že je čas se osprchovat – začíná zapáchat. Připraví se pomocí dechových cvičení, která mu poradila Nora, pak se svlékne, napočítá do deseti a otevře dveře do koupelny. Umyvadlo vypadá jako normální umyvadlo. Záchod jako normální záchod. Sprcha jako normální sprcha. Opatrně vstoupí do sprchového koutu a pustí vodu. Ta si razí cestu studenými trubkami; proto sejme sprchovou hlavici z držáku a namíří ji do nejvzdálenějšího rohu, dokud nezačne téct teplá.

Původně měl v plánu zvládnout všechno co nejrychleji, ale zapomněl, jak moc miluje horké sprchy v zimě. Pomaličku pootáčí kohoutkem teplé, dokud ho voda téměř neopáří a dokud strop nepokryje vysrážená pára. Smývání týdenního potu a odumřelé pokožky ho najednou dokonale nadchne. Špína a žmolky z ponožek se valí do odtoku, Adam si namydlí rozkrok a podpaží sprchovým gelem a hlavu si pomaže šamponem s arganovým olejem.

Pak přes parfém sprchového gelu a šamponu ucítí něco, co tam nepatří: solanku. Nemá čas se vzpamatovat, než se mu podlaha sprchy rozplyne pod nohama a on se zřítí do moře.

Ne nadálý chlad mu vyrazí dech; voda mu vnikne do úst, nosu

ZAHRAŇIČNÍ SF

a očí. V ruce stále křečovitě svírá sprchovou hlavici a kroucená kovová hadice je teď jeho jediným záchranným lanem. Silně kopne a prorazí hladinu; při vynoření kašle a prská. Srdce mu zběsile buší, až naráží do hrudního koše. Štípe ho v očích, ale i tak vidí, že je stále ve své koupelně. Okraj sprchového koutu je jen metr od něj a za ním vidí záchodovou mísu a umyvadlo.

Pohupuje se na hladině, stále svírá sprchovou hlavici a snaží se vzpamatovat. Je ve své sprše, ale zároveň i v oceánu. A pokud je v moři, znamená to, že se blíží žralok.

„Není skutečný,“ zalapá po dechu. „Není skutečný, Adame. To se tě snaží pozdravit nějaký pohřbený kousek tvé psyché. Takže ahoj. Ahoj, pane žraloku.“ Zuby mu drkotají zimou, strachem nebo obojím. „Měli bychom být přátelé. Já, ehm, jsem jako malý žraloky miloval.“ Vyplivne mořskou vodu, které má plnou pusu. „Podle mě je to možná jen jedno velké nedorozumění.“

Převalí se přes něj vlna, která mu vytrhne sprchovou hlavici z ruky. Znovu se kopáním dostane do svislé polohy a šlape rozbouranou vodu, ale jen do chvíle, kdy pod sebou zahlédne tmavý tvar obrácený vzhůru nohama. Ten pohled mu v celém těle vyvolá vlnu chemické hrůzy; než ho proud odnese pryč, ucítí na stehně malý teplý dotek.

Adam ví, že lidé můžou umřít i ve sprše – uklouznou, upadnou, zlomí si vaz. Je to skoro určitě častější než smrt při útoku žraloka. Nemyslí si, že by existovaly statistiky úmrtí při útoku žraloka ve sprše.

Roztaženými prsty se dotkne okraje sprchového koutu potaženého plastem právě ve chvíli, kdy udeří další vlna. Převrátí se dozadu a málem se hlavou uhodí o protější stěnu. Strach se stupňuje až k šilenství. Vnímá mohutnost žraloka, který krouží pod ním, vodu zvířenou mohutným ostře řezaným ocasem.

Něco mu žduchne do pravé paže. Ucukne. Hrůzou doslova zkažení; cítí, jak mu začínají tuhnout končetiny. Za chvíli se potopí jako kámen, ať už ho žralok sežere, nebo ne. O druhé předloktí se mu otře neskutečně drsná kůže. Představuje si tupý nos žraloka, jak to zvíře otevírá tlamu. V jeho nervové soustavě to spustí další kaskádu chemických látek a tentokrát ztuhnutí přebije impuls velící k úniku.

Vrhne se k okraji sprchového koutu a chytí se ho oběma rukama. Vytáhne se ze sprchy a svalí se na špinavou podlahu koupelny právě ve chvíli, kdy žralok vyrazí za ním. Přes rameno vidí, jak mohutná hlava rozráží hladinu ve spršce pěny, vidí řadu za řadou ostrých zubů, vidí, jak ho upřeně pozoruje jedno matné černé oko. Sprchová hlavice je odtržená z držáku a visí žralokovi z tlamy jako kousek zubní nitě.

Adam vnímá jeho neúprosnost. Žralokovi je jedno, jestli ho sežere dnes, zítra nebo za deset let. Žralok přežil několik vln vyhynutí. Má nekonečně mnoho času.

Škrábe se pryč po čtyřech. Žraločí víčko se jednou mihne, než se zvíře spustí zpátky dolů.

* * *

Od té chvíle se Adamovy problémy jen zhoršují. V úterý spatří špičku žraločí hřbetní ploutve, jak se jako kosa vynořuje ze záchodové mísy, a to je pro něj dostatečný důvod, aby dveře do koupelny zcela zabarikádoval. Cítí se o něco bezpečněji až do chvíle, kdy jde ve středu do spodního patra práť prádlo a žralok začne zevnitř čenichem bušit do skla pračky.

A neomezuje se to jen na jeho byt. Ve čtvrtek ho matně černé žraločí oko pozoruje z naskládaných pětilitrových kanystrů s vodou v obchodě s potravinami; v pátek, když zkusí pít z fontánky v obchodním centru, se mu ústa zaplní slanou vodou. Je si jistý, že je jen otázkou času, kdy dojde k dalšímu vážnému útoku.

V noci si představuje, jak praská potrubí pod kuchyňským dřezem a jak voda zaplavuje celý jeho byt, aby tak žralokovi umožnila úplný přístup. Dokonce se mu zdá, jak prochází kolem fontány ve

stanici metra a z fontánky najednou vyskočí dravá paryba, vznášející se ve vzduchu jako na tom photoshopovém obrázku, který kdysi koloval po internetu, a spolkně ho na jako malinu.

O tom incidentu ve sprše vyprávěl své terapeutce přes Skype a ona ho vyslechla, cítil ale, že si pořád myslí, že je to jen jeho blud. Je zvědavý, jestli na něho bude na nedělní schůzce čekat s receptem. Možná je to tak nejlepší. Možná díky tomu zůstane v klidu, zatímco ho to zvíře bude požírat.

* * *

Když Adam zaklepe na dveře Nořiny kanceláře, její odpověď je tlumená. Zaklepe znovu. Ozve se šoupavý zvuk, pak rána a zavření. „Haló?“ zavolá.

„Dobrý den, pojdte dál,“ vyzve ho hlas, který rozhodně nepatří terapeutce. „Dobře. Už jdu.“

Adam pootevře dveře a spatří něco, co mu rozum nedokáže pobrat. Bastian, přítel jeho terapeutky, klečí se rty u ventilku nafukovacího modrého dětského bazénku ozdobeného sedmikráskami. Kožené křeslo je odsunutě ke knihovně, aby uvolnilo místo několika pětilitrovým kanystrům s vodou. Sama Nora se svíjí na podlaze, omotaná na mnoha místech lepicí páskou. Lesklý proužek pásky jí zakrývá i ústa.

Chystá se zabouchnout dveře a vytočit číslo na policii, když si uvědomí, že na něj Bastian míří pistolí.

„Zavřete za sebou dveře, prosím,“ vyzve ho Bastian. „A hoďte mi taky svůj telefon.“ Věnuje mu unavený úsměv. „Myslel jsem, že byste to mohl být vy. Vnímám jsem z chodby vaše slabé vibrace.“

Adam pomalu vejde dovnitř a zavře za sebou dveře. Netuší, co se děje, ale ten pestrobarevný dětský bazén ho děsí skoro stejně jako pistole.

Vytáhne z kapsy telefon.

„Noro? Jste v pořádku?“ zeptá se roztřeseně.

Terapeutka jen namáhavě pokrčí rameny a Adam usoudí, že je těžké být v pořádku v jedné místnosti s ozbrojeným maniákem. Hodí svůj telefon muži. Bastian ho protetickou rukou mine a mobil spadne do bazénku. Neozve se ale žádné šplouchnutí, takže Adamovi se na chvíli uleví.

„Nebojte,“ ujistí ho Bastian, „všichni tři odsud vyjdeme živí. Slibuju.“ Zamíří pistolí k naducanému koženému křeslu. „Posaďte se, ať vám můžu všechno vysvětlit.“

Adam se cítí trochu provinile, že si sedá do křesla, zatímco Nora zůstává na podlaze, ale pod hrozbou pistole poslechne. Překročí koberec, posadí se a podívá se na kanystry s vodou. Tady nejde o to, že by Bastianovi ruplo v bedně a chtěl by unést nebo zavraždit svoji přítelkyni.

Adam to vnitřně cítí, ale stejně mu to přijde příliš hloupé na to, aby to vyslovil nahlas: jde o žraloka. „Jde o toho žraloka,“ potvrdí mu Bastian. „Nejste jediný, kdo má problém se žralokem, Adame. Jste jen nejnovější.“ Terapeutka zasténá.

„Ona vám to prozradila?“ zeptá se Adam. Hlas má slabý a roztřesený.

„Řekly mi to mikrofony,“ prozradí mu Bastian. „Odposlouchávám ordinace spousty terapeutů. Číhám na ty nejpodivnější rozhovory. Není snadné najít opravdového parťáka.“

„Hm.“ Adam polkne. „Chcete být můj parťák?“

„Ani ne, kámo.“ Bastian během rozhovoru pracuje – odkládá pistoli, aby mohl odšroubovat uzávěr prvního kanystru s vodou. „Myslel jsem parťáka v rybářském smyslu. Spíš jako návnadu.“ Převrátí kanystr do bazénku. Při tom žbluňkavém zvuku naskočí Adamovi na krku husí kůže. „Noro, opravdu jsem si všechny naše společné obědy užil. Doufám, že to víš.“

Nora zlostně přivře oči.

„Super, jasně, že nejste první,“ prozradí Bastian. „Osobně si myslím, že se to děje od chvíle, kdy myšlenka žraloka vstoupila

do našeho kolektivního vědomí. Dovedete si představit, co si o žraloku myslel první člověk, který se s ním kdy setkal? Bože můj.“ Přehodí přes pohupující se okraj bazénku druhý kanystr. „Takže si říkám, že se to děje tak dlouho, jak dlouho existuje lidská civilizace. Konceptní žralok – líbí se mi to jméno, které mu Nora dala. V některých kulturách je to horší. Vzestupy, kdykoli žraloci napadnou nějakého surfaře nebo když se objeví nějaký nový film. Nejvíce by se asi měly zpovídat *Čelisti*. Z poslední doby jsou to *Žraločí lidorouti*. Ale žralok se zjevuje jen některým lidem.“

Adam sleduje, jak z kanystru vytéká voda, která pomalu plní bazének. „Vy ho vidíte?“

„Nejde o to, jestli ho vidíte, nebo nevidíte,“ vysvětluje Bastian. „Je skutečný. Jakmile se objeví, vidí ho úplně všichni. Jde jen o to, koho loví. Na rozdíl od normálních žraloků má slabost pro lidi. Často se zaměřuje na osamělé, na lidi, kteří nejsou tak úplně přítomní duchem. Na lidi, kteří nedokážou sdělit, co se děje. Taková potvora to je.“

„Zas tak osamělý nejsem,“ zalže Adam.

„Esther Ellingtonová byla,“ opáčí Bastian. „A byla dementní. Ale přesto byla dost při smyslech na to, aby dvakrát zavolala svému synovi, že má ve vaně žraloka. Myslel si, že to je jen její opravdu zvláštní způsob, jak si projektovat strach z uklouznutí ve vaně.“ Bastian se podívá na Noru, jako by chtěl znát její odborný názor, ale ta ho ignoruje. „Pak jednoho dne zmizela a vana byla celá poškrábaná a v dřevěné podlaze vedle ní zel obrovský vykosnutý kus. Našel to její vnuk. Jen malý, šestiletý kluk, který se divil, kam jeho babička zmizela. A ten malý chlapec...“

„Ten chlapec jste byl vy, ano, chápu,“ skočí mu Adam do řeči.

Bastian zrudne. „Jo, byl jsem to já. Nejdříve jsem si myslel, že to udělal medvěd, ale žádný medvěd nemá tak velké čelisti. Pak mi nakonec táta jednou v opilosti řekl o jejích telefonátech. Jak mluvila o žralokovi. A od té doby po něm pátrám. Je to můj Moby Dick.“ Zvedne protězu ruky. „V roce 2009 jsem ho už skoro dostal.“

„Dobrá,“ připustí Adam. „Dobrá. A co se stalo s tím, ehm, s vaším partákem? V roce 2009?“

„Byl jsem mladý a nezkušený,“ připustí Bastian. „Podívejte. Teď mám tuhle harpunu.“ S rozmachem ji vytáhne ze své zelené tašky. Už je nabitá a hroty se hrozivě lesknou. „Nic se vám nestane, Adame.“ Oči mu září zaujetím. „Vypořádáme se s tou bestií jednou provždy. Stačí, když vlezete do bazénu. Prosím.“

Adam znovu zhodnotí situaci. Je nedělní odpoledne a on je v ordinaci své psycholožky, ve které mu podivný muž s harpunou nabízí možnost zbavit se konceptního žraloka jednou provždy, zatímco jeho terapeutka zápasí s pouty z lepicí pásky.

Už ho nebudou děsit vodní chladiče, sprchy ani vysrážená vlhkost.

„Dobrá,“ souhlasí. „Pusťte ale Noru.“

Bastian přikývne. „Skvěle,“ souhlasí.

* * *

Voda v bazénku sahá Adamovi asi do poloviny holeně a chloupky na nohou se mu vlní jako řasinky. Má na sobě jen boxerky a záchrannou vestu a v klimatizované kanceláři je dost chladno na to, aby se třásl. Bastian vyvedl Noru z místnosti a zabarikádoval za ní dveře, ale Adam tuší, že jí nebude trvat dlouho, než se zbaví pásky z úst a zavolá policii. Nemají moc času. Což je nešťastné, protože žralok se podle všeho stále neblíží.

„Možná to nefunguje, když se někdo dívá,“ usoudí Adam. „Třeba u pisoáru.“

„Určitě připluje,“ prohlásí Bastian. „Píchněte se.“

Adam zatne zuby a pak si do palce zabodne narovnanou kancelářskou sponku. Vytryskne velká červená kapka krve. Spadne do bazénku a rozptýlí se. Sleduje, jak zbytky krve víří kolem jeho nohou, ohnutých lomem světla na hladině. Pořád žádný oceán.

„Trpělivost,“ uklidňuje ho Bastian.

Adam vzhledne. „Víte, že se dělají takové ty velké klece, klece proti žralokům? Pro potápěče?“

„Zjišťoval jsem to,“ prozradí mu Bastian. „Příliš náročné na přepravu. Žádné strachy, Adame. Než vystřelím, vytáhnu vás ven.“ Sedí na Nořině stole a svírá druhý konec lana, které je provlečené Adamovou záchrannou vestou. Harpunu má položenou vedle sebe. „Zkuste se píchnout ještě jednou.“

Adam zvedne sponku a najednou je to tady. Zřítí se do studené mořské vody, na vteřinu se ponoří pod hladinu a přes vír bublinek nic nevidí. Když se s pomocí záchranné vesty vyhoupne zpátky na hladinu, spatří známé prostředí ordinace terapeutky. Bazének se proměnil v průzor otevřený do obrovských hlubin oceánu.

„Paráda,“ vykřikne Bastian. „Jde vám to fakt dobře, Adame.“

Žralok se blíží. Adam se soustředí na šlapání vody. Osvětlení v kanceláři není dobré, v šeru pod sebou nic nevidí. Jedním máchnutím paže narazí na okraj nafukovacího bazénku a dlaní plácne do barvotiskových sedmikrásek. Ruka mu sklouzne.

„Pomozte mi ven!“ křičí.

Bastian začne tahat za lano a v tu chvíli se odněkud jako střela vynoří žralok. Jeho hladké šedé tělo se mihne ve vzduchu; Adam vytřeští oči a celý zkamení, i když si uvědomí, že on žralokovým cílem není. Zvíře vrazí do Nořina dřevěného stolu a sklápne čelisti kolem Bastianovy nohy. Muž vyjekne a tápavě hmatá po harpuně.

Adam si vzpomene, jak ho ve sprše žralok štouchl do levé ruky, pak do pravé a pak se stáhl. Bastian lovil konceptního žraloka, jenž na oplátku lovil Bastiana, a Adam si teď uvědomuje, že pro oba fungoval jen jako návnada. Ozve se pneumatické lupnutí, když harpuna vystřelí. Ostnatý hrot projede šedou chrupavkou; voda se zbarví krví.

Žralok drží Bastiana napůl v tlamě a oba se společně mrskají jako nějaký bizarní tvor. Adam se snaží muži pomoci, mlátí žraloka pěstmi do zad, ale ví, že to není nic platné. Bastian popadne další harpunu a když se ji šátravě snaží nabít do zbraně, žralok ho stáhne ze stolu do bazénku. Při tom pohybu vrazí ocasem Adamovi do hlavy. Ten se znovu potopí a převrátí se hlavou dolů. Do nosních dírek mu vniká voda.

Na hladinu se vrátí právě včas, aby viděl, jak harpuna proráží boční stěnu bazénku. Oceán, místo aby ustoupil, vtrhne dovnitř: mořská voda najednou zaplaví kancelář, zpění se na koberci, rozmetá police s knihami a židle. Bastian křičí a oběma rukama tlačí hrot harpuny do masitého žraločího čenichu. Žralok nevydává ani hlásku, ale zmučeně se svíjí.

Adam zavírá oči, svírá záchrannou vestu a čeká na drtivé zvuky zvířete, které z Bastiana odtrhává jednu končetinu za druhou, čeká, kdy se jeho nenasytné čelisti obrátí i proti němu. Divoce mu pulzují v uších. Srdce mu buší v hrudním koši. Narazí do něj vlna, stočí ho pod sebe a strhne ho.

Vynoří se na hladinu, lapá po dechu, a když se otočí, vidí, že boj skončil. Bastian i žralok jsou mrtví, teď je z nich jediný plovoucí masitý útvar obklopený rozptýlujícím se oblakem krve. Bastianova protěza se leskne, ztuhle zvednutá jakoby na znamení vítězství. Adamovi se stáhne hrdlo.

Proplovává kolem něj ukousnutý kus Nořina stolu. Instinktivně se ho zmocní a vyškrábe se polovinou těla na dřevo. Rozplácne se tam, zatímco se mu pomalu zklidňuje dech. Ze štukového stropu se stalo otevřené nebe. Tvář mu ohřívá sluneční světlo. V dálce křičí rackové. Rozhlédne se na všechny strany a když v každém směru vidí jen obzor, uvědomí si, že je sám a že ho unášejí vlny po obrovském rozlehlém konceptním oceánu.

*Poprvé vydáno v magazínu Asimov's SF
v září roku 2020.*

Přeložil Tadeáš Pelech.

Excitační feromony.

Mluvčí detekují pach feromonů letců a přidávají k nim své vlastní pachové stopy, aby posílili signál. Mluvčí v ústředním hnízdě Úlu vyhodnocují, že feromony přicházejí shora podél siločar magnetického pole. Směrovači, kteří jsou poblíž, uvolňují steroidní feromony, aby varovali bojovníky v dané oblasti. Je to automatická reakce.

Sekundární signály přesněji zaměří zdroj nacházející se mírně po směru rotace od hlavní siločáry pole. Feromony letců se přenášejí vzduchem, mají omezené působení, jsou pouze excitační nebo inhibiční. Směrovači vypustí spršku feromonů, které v prostoru hnízda probudí ze spánku plazivce.

Plazivci zachytí excitační pach a vyrazí tím směrem. Feromony plazivců vytvářejí pachovou stopu, kterou může sledovat Úl. Úl předvídá jejich návratové stopy, plné podrobností zakomponovaných v pachu. Jenže přední okraj stopy plazivců se od Úlu pomalu vzdaluje a vracet se bude stejně pomalu. Čtvrtinu otáčky, pravděpodobně. Čekání.

Feromony směrovačů zaplaví hnízdo, kolují v něm spekulace. Jeden úl, který používá metylované komunikační feromony, vysílá občas bojovníky z podivných směrů, aby testoval hranice Úlu. Objeví se závan steroidů a zase zmizí, zamítnutý obecnou shodou. Na tohle je příliš brzy. Bojovníci, kteří jsou poblíž, se při tom krátkém pachu přesto zavrtí očekáváním. Další nával feromonů z daného směru naznačuje destruktivní oxidaci sporového lesa, která je v tomhle bodě cyklu horka/chladu neobvyklá. Pach vyprchá.

Aktivita Úlu pokračují bez povšimnutí. Sklízeči se vrátí ze směru proti rotaci, těžce páchnou aminokyselinami a uhlovodíkovými řetězci. Dobrá sklizeň. Zavane vítr zdola podél magnetického pole a přinese pach sousedního úlu. Tenhle používá komunikační feromony na bázi bifenylu, s opačnou chiralitou zakončení větví, takže jeho zprávy jsou pro mluvčí Úlu stěží k přečtení.

Geneticky modifikovaní mluvčí přeloží pach do čitelných feromonů. Bifenyl nabízí geny pro vylepšený chitin kusadel do genomu sklízečů. To by bylo užitečné, obzvláště pokud by ho Úl dokázal adaptovat tak, aby se vyrovnal chitinovým krunýřům Metylových bojovníků. Bifenyl chce na oplátku genom letců. S ohledem na feromonový nesoulad je to poctivý obchod. Úl čeká, doufá, že vyvine druh letců schopných porozumět Bifenylovým feromonům. Zlepšilo by to obchodní hodnotu.

Letci dál vylučují excitační feromony. Vzduch nahoru podél pole od hnízda už tím pachem musí být ztěžklý. Zvědavost se mění v netrpělivost. Směrovači vypustí feromony, které vyšlou nedaleké mluvčí, aby posílili feromonovou stopu vedoucí zpátky k hnízdu. Konečně se vrátí první z plazivců, jejich feromonová stopa je plná podrobností.

* * *

Hayden pročesával krajinu dalekohledem, dlouhými pohyby přejížděl široké načervenalé hnědé pláne poseté trubicovitými stonky. Britt je popisovala jako hrubý ekvivalent fáze sporofytu, nebo tak něco. Hayden jim prostě říkal ošklivosti.

„Vidíš nějaký další zatracený lítací brouky?“

„Britt říkala, že jim tak nemáme říkat. Ať už je to cokoliv, nejsou to brouci jako na Zemi.“

Matt se krátce štěkavě zasmál. „To mi povídej. Rád bych se podíval zblízka, jak fungují ty jejich rotační křídla. Ať se propadnu, jestli to nejsou živí droni.“

„V tom jste s Britt zajedno. Povídala, že si neumí představit, jak se něco takového vyvinulo přirozenou cestou.“ Hayden dál propátrával okolí dalekohledem, tentokrát se zaměřoval na nerovnější terén s chomáči jakési nízké vegetace. No, podle Britt to nebyla tak docela vegetace. Nebyly to rostliny v pozemském slova smyslu. Pokoušela se mu vysvětlit rozdíly – něco o buněčných stěnách a organelách – ale Hayden by to vlastními slovy nedokázal zopakovat, ani kdyby mu to mělo zachránit život.

„Jsou to teda ale zatraceně velký brouci, co?“

Hayden spustil dalekohled od obličeje a nechal ho houpat na závěsu u ruky. Tohle mu Britt vysvětlovala taky: nízká gravitace, řídká atmosféra, anomálně vysoký obsah kyslíku. Povzdech si. Ani tohle nemělo cenu zkoušet Mattovi vysvětlovat. Ten nepřestane žvanit o obřích helikoptérových broucích, bez ohledu na to, kolika vysvětlení se mu dostane. „Hele, nech je prostě na pokoji, dokud ti Britt neřekne, abys odebral vzorek.“

„Rozčilujou mě, jak furt bzučí kolem,“ prohlásil Matt. „Jestli se některý příliš přiblíží, tak ho rozplácnu přímo za letu.“ Matt máchl rukou, aby předvedl svůj švih.

Hayden otevřel ústa, aby něco namítl, ale najednou se za ním ozval Brittin hlas, až málem vyskočil z kůže. „Nic takového neuděláš,“ vyštěkla.

Hayden upustil dalekohled a otočil hlavu, aby se na ni podíval. Rozhodně si vybrala špatnou chvíli k vystoupení z vozidla. „Zrovna jsem mu říkal –“

„Já mu to řeknu sama.“ Věnovala mu pohled, při kterém by se rozkňučelo štěně. „Nebudeš šahat na místní život. Nikdy.“

Matt pokrčil rameny. „Když se oni budou držet dál ode mě, já se budu držet dál od nich.“

Britt upřela plamenný pohled na Haydena. „Srovnej si ho.“ Zlostně odpochoďovala do vozidla.

Matt zafuněl. „Nechápu, proč je z těch ohavností tak nadřezaná.“

„Říkala, že vykazují známky eusociálního chování, jako včely na Zemi. Myslí si, že by mohly být tak trochu chytrý.“

„Včely zas tak chytrý nejsou.“

„Jenom ti opakuju, co mi řekla. Nejsem vědec,“ ohradil se Hayden. „Ale vyjádřila se velmi jasně – mohly by být inteligentní a my jim nesmíme ublížit.“

„Ty podělaný vědci si myslej, že tady tomu šéfujou.“

Hayden na něj upřel tvrdý pohled. „Téhle expedici velí ona. Kapitán to řekl zcela jasně.“

„Nebejt toho, že jí vozíme zadek kolem, tak by tady ani nebyla.“

„Já velím řízení vozidla. Ona velí výpravě. Konec d–“

„Co to sakra je?“

Hayden otočil hlavu směrem, kterým Matt civěl. Chvilí mu trvalo, než to našel – ohavnost s mnoha nohama velikosti menšího psa. Instinktivně uskočil, i když to bylo ještě několik desítek metrů daleko.

Vzpomněl si na dalekohled a zaostřil na to. Jako první ho napadla „stonožka“, ale to jenom kvůli všem těm nohám. Jinak nevypadala ani trochu jako ta pozemská. Pokožka se zdála být